

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrtletno. Za ino-  
zestvo 10 Din mesečno. Uredništvo in uprava Ljubljana, Delavski dom,  
Karla Marksa trg 2, dvorišče. Čekovni račun 14.577. Lastnik in izdajatelj  
Alojz Kusold, Ljubljana. Odgovorni urednik Albert Hlebec, novinar, Ljub-  
ljana, Karla Marksa trg št. 2, Tiska tiskarna »Slovenija«. Za tiskarno odgo-  
voren: Alojzij Höfler v Ljubljani.

Vsak obrat, vsaka vas imej dopisnika za „ENOTNOST“.

# ENOTNOST

## DELAVSKO - KMEČKI LIST

Delavci, kmetje in vsi zatirani narodi, združite se!

### Ob krvavi štirinajst- letnici.

Doba štirinajstih let nas loči od trenutka, ko je v svetovni vojni počil prvi topovskij strel. Na-  
znanja je začetek človeškega klanja, ki je trajalo  
štiri leta. V tej štiri leta trajajočji vojni je, po urad-  
nih ugotovitvah, bilo enajst milijonov mrtvih,  
osemnaest milijonov pa je bilo ranjenih in kakor-  
koli pobitih. Od gladi in trpljenja vsled vojne  
je umrlo milijon nevojakov. Po vojni je ostalo, kot  
živ spomenik padlih junakov, vse polno sirot in  
vdov, ki še danes stradajo.

Taka in še hujša je krvava bilanca svetovne  
vojne. Do kakšnih pretresljivih številki bi prišli,  
ako bi zraven našli še žrtve padle v vojni, ki  
so se vršile potem, ko je bila »zadnja vojna«  
končana. Zakaj zadnje vojne ni bilo. »Zadnja vojna«  
je šele pospešila nastanek novih vojn, ki s sve-  
tovalno vojno skupaj tvorijo krvavo liso, ki veže  
dobo poslednjih štirinajstih let v nepretrgano dobo  
klanja in trpljenja.

Od leta 1914 dalje nismo bili več brez vojne.  
Iz Evrope je bila vojna prenešana v kolonije. V  
polkolonije Afrike in Azije, Tripolis, Marok,  
Katarska, Egipt itd. In danes se nahajamo v Evropi  
sami pred nevarnostjo nove vojne. Države se prav  
prijno oborožujejo na suhem, na morju in v zraku.  
Vse države. Fabricirajo strupene pline in maske  
proti strupenim plinom. Največji, najbogatejši deli  
državnih dohodkov se uporabljajo za orožje. Za  
topove, za strupene pline, za letala. Ljudje plač-  
ujejo vojno pred vojno, tekmo vojne in po vojni.  
Plačujejo v delu in v krvi.

V tej dobi večno trajajočji vojni, ki se pojavijo  
kakor posledica težke bolezni sedaj na tem, sedaj  
na drugem delu organizma, so stopili na svetlo  
tudi ljudje in države, ki predlagajo posebne pogod-  
be in pakte proti vojni. Leta in leta že hodijo na  
konference in seje, in leta in leta ... zastoni. In  
ako tudi bi se zgodilo, da Kellog uspe s svojim  
protivojnim paktom, ki naj bi ga podpisale vse  
države, bi ostalo vse pri starem. Vojna je docela  
naraven, sad kapitalističnega režima in je zato v  
kapitalističnem režimu ni mogoče odpraviti. Lahko  
vse države podpisajo sto mirovnih, protivojnih  
paktov, vojne s tem ne bodo odstranili.

Vzroki vojne niso v volji posameznika, mar-  
več leže v gospodarskih pogojih posameznih držav  
in v samem bistvu kapitalizma. Dokler bo vladalo  
gospodarstvo profita, toliko časa se ne sme niti  
misli, da bi bilo mogoče odpraviti vojno nevar-  
nost. Kakor v kapitalistični družbi ni mogoče od-  
praviti razrednega boja, ki se bje na življenje in  
smrt med kapitalom in delom, tako ni mogoče od-  
praviti vojne, ki mora nastati radi interesnih kon-  
fliktov med posameznimi kapitalističnimi skupi-  
nami, ali pa kot odprna sila tlačnega ljudstva,  
ki hoče ven iz gospodarskega, političnega in kul-  
turnega suženjstva, kamor ga je bil uklenil kapital  
civilizirane in rahločutne Evrope.

Otdot izvira tudi navidezni nesmisel, da nam-  
rečno ravno tisti ljudje in države, ki predlagajo mi-  
rovne pogodbe, predlagajo zgradbo novih vojnih  
ladij, novih topov in drugega morilnega orožja.  
Statistika vojaštva in razpoložljivih vojnih sred-  
stev posameznih držav, govori glasneje od vseh  
mirovnih in protivojnih paktov. Tisti, ki take pakte  
podpisujejo, vanje ne verujejo.

Največje zlo je pa vojna za proletarijat, za de-  
lovne množice v mestih in na deželi. Delavci in  
kmetje morajo plačati v vojni najvišji davek krvi  
in dela. Prvi v okopih, prvi v tovarni, prvi na  
polju. Povsod prvi, kjer je nevarnost, kjer je delo,  
kjer je dolžnost. Zadnji, kjer se deli pravica.

Delavske množice so zato v prvi vrsti pri-  
zadete v protivojnem boju. Delavstvo bo grobo-  
ko kapitalizma. Zato bo tudi odpravilo s sveta  
vsako vojno nevarnost. Kadar se bo delavstvu  
posrečilo, da odpravi sistem profitarstva in izko-  
riščanja, takrat bo odpravljena vojna. Prej ne!  
Prej ne!

Zato ni nelogično, marveč logično in edino  
pravilno, ako pravimo, da vojna vojni mora po-  
meniti in mora biti obenem vojna napovedana  
kapitalizmu. Kdor hoče vojno odpraviti, mora  
odpraviti kapitalizem. Vsaka druga pot proti vojni  
je napačna in ne pripelje do cilja.

Ob štirinajstletnici po napovedi svetovne  
vojne strmino proletarijat in izkoriščanci celega sveta  
svoje vrste. Strmino svoje vrste tudi mi slovenski  
proletarijat in izkoriščanci. Postanimo člani zavedne  
armade brezpravnih nemaničev, sežimo si v roke  
v znak zvestobe in vztrajnosti. Vojna vojni! Zato,  
boj kapitalizmu!

Zivela proletarska internacionala!  
Vojna vojni! Boj kapitalizmu!

### Umor Mehikanskega predsednika in drugo.

Pred dobrim tednom je neznan človek umoril no-  
vega mehikanskega predsednika Obregona. Ko je Obre-  
gon nastopil svoje mesto, je izjavil, da bo nadaljeval  
protiklerikalno politiko njegovega prednika. Zaradi te  
njegove izjave sumijo, da je bil Obregon umorjen od  
klerikalcev, t. j. da je bil atentat v zvezi s kakim  
klerikalnim komplotom.

Nimamo na razpolago podatkov, na podlagi kate-  
rih bi smeli osumiti umora mehikanskega klerikalno giban-  
je. Resnica pa je, da se vrši v Mehiki silen boj med  
novo vlado, ki zastopa stališče, da se mora vsaj omiliti  
izkoriščanje mehikanskega ljudstva po vsjem kapitalu,  
ki ima v rokali večino mehikanskega bogastva. Kleri-  
kalci pa branijo izkoriščevalce in je vsled tega boji proti  
duhovnikom in cerkvi v Mehiki gospodarski in ne kul-  
turni boj.

Katoliško časopisje po vsem svetu se silno jezi, ker  
se je umor Obregona spravil v zvezo s klerikalnim gi-  
banjem. Toda ravno isto katoliško časopisje opjuje ob  
vsakem političnem umoru delavsko levčarsko gibanje,  
češ, da je ono takoj umorov krivo in, da take umore  
organizira. »Slovenec« je n. pr. navajal na komuniste  
odgovornost celo za zagrebške demonstracije, ki so bile  
jasno vidne izraz duševnega razpoloženja hrvaških  
množic radi umora v narodni skupščini. In ni dolgo, kar  
je »Slovenec« v mali notici naznanil gibanje bolgarskih  
četašev ob jugoslovanski meji in je dal notici naslov:  
»Komunisti prihajajo«.

Sicer je pa znano, da kar se tiče atentatov, kleri-  
kalci nimajo tako čiste vesti kakor se delajo. Nimajo  
seveda namena delati sedanje ljudi odgovorne za to,  
kar je bilo. Ali značilno je vsekakor tudi to, kar je bilo.  
Leta 1581 so bili v Angliji na smrt obsodeni trije jezuiti,  
ker so organizirali komplot proti kraljici Elizabeti. Leta  
1598 so organizirali na Nizozemskem komplot proti Ma-  
riciji Nasavskem. Leta 1757 so bili tudi trije jezuiti ob-  
sojeni na smrt zaradi atentata (ki se je ponestril) na  
portugalskega kralja Jožefa in v letu 1766 so komploti-  
rali proti španskemu Fernandu IV. V Parizu sta bila  
dva patra obsojena radi atentata proti Ludviku XV.

Tudi potom tiska se je iz duhovniških vrst delalo in  
opravičevalo politične umore. Pater Mariana v svoji  
knjigi »De Rege et Rege Constitutione« opravičuje umor  
tiranov vkljub temu, da je koncil v Kostnici umor tira-  
nov obsodil. Mariana celo priporoča način umora. Sala  
v knjigi »Tractatus de legibus«, Grotzer v knjigi »Opera  
omnia«, Becano v knjigi »Opuscula theologica, Summa  
theologiae scholasticae«, zavzemajo stališče Mariana.  
Lahko bi navedli še dosti imen. Toda nimamo namena  
pisati zgodovino in nimamo niti najmanjšega namena  
delati proti klerikalcem s takimi sredstvi, s katerimi oni  
operirajo proti delavcem, katerim naprtijo odgovornost  
tudi za take čine, ki so jih izvršili pred davnim ne-  
delavski elementi.

Poleg vsega se mora tudi ugotoviti, da se aten-  
tati množijo na vseh delih in koncih sveta. Nekaj je, kar  
ni v redu. Kriza v gospodarstvu, kriza v politiki, kriza  
v dušah. Kakor da se orjaška stavba mae v svojih te-  
meljih in z njo se mae vse, kar je na njej, iz nje in od  
nje živelo. Atentati se množijo. Ljudje se čudijo, pa ne  
zapazijo, kako se atentati goje. Vsa klasična šolska

### Mednarodna politika francoskih socialistov — šovinizem in imperializem.

Na izrednem kongresu francoske socialistične  
stranke, ki se je bavil, kakor piše »Delavska Po-  
litika«, z važnimi zunanjepolitimi problemi, tudi  
z mandatom gospoda socialisti Pol Boukura, ki je  
kakor znano delegat francoskega imperializma pri  
Društvu Narodov. Nekatere organizacije so zahte-  
vale, da Pol Boukur takoj odloži mandat kot delegat  
pri Društvu Narodov, ako Francija ne izprazni  
Porenja. S tem je prišel gospod socialist, advokat  
detroniranih princen in princezin v škripce. Rad bi  
namreč ostal delegat imperialistične Francije  
(saj to se dobro plača) in tudi član socialistične  
stranke. Iz zagate so mu pomagali izkušeni moš-  
tri v manevriranju in kompromisarenju g. Renaud-  
del. Blum in drugi. Tako se je posrečilo najti for-  
mulo, ki Boukurju omogoča, da še nadalje sedi v  
lepi družbi gospodov pri Društvu Narodov, te me-  
narodne institucije goskondarevolucije.

### Agitacija za srbsko hegemonijo.

Na dan 8. julija sem se razgovarjal s srednje-  
šolskimi dijaki. 17. po številu, ki so prišli na neki  
kongres in da si ogledajo prilike tujakšnjega na-  
roda. Pohvalili so se, da so bili gostoljubno spre-  
jeti, občina jim je priredila banket itd. Eden me  
vprašuje, koliko je nas Slovencev in Nišu in pravi,  
da Srbi nas bolj spoštujejo kot Hrvate. Tu imamo  
res veliko Slovencev, ki pa niso zavedni, ki se ne  
zavedajo, da je delavski razred povsod enako iz-  
koriščen v današnji kapitalistični družbi. Vprašal  
me je tudi, kakšen časopis imam v žepu. Odgovor-  
im mu, da je to delavsko kmečka »Enotnost«. Nato  
je pa, ko se je zbralo nekaj zavednih sodrugov,  
kmalu popilhal.

Sedaj pa pogledimo, koliko Srbi spoštujejo nas  
slovenske delavce? 12. julija je bil poklican na  
občinsko sodnijsko sodrugi D. Gregorič, kjer se mu  
je prečitala tožba, ki ga je dolžila: 1.) da je v pija-  
nosti klical »živela avstrjska vojska!«, 2.) da je  
komunist in sprejema kom. časopis »Borbo«, 3.) da  
je vojni begunec- 4.) da je šel čez nek vrt in  
naredil škode za par sto Din in še več drugega.

Ta sodrug je zahteval dokaze. V Nišu se ni  
bil nikdar pijan, ker za 35 Din, ki jih zasluži na  
dan kot kovač v železniški delavnici, ne more biti  
pijan. V Avstriji ni bil pri vajakih, ker je bil takrat  
se premlad; zato nima potrebe, da bi izgovarjal  
take besede. Prizna, da je član strokovne organi-  
zacije v Delavskem domu in da sprejema »Borbo«.  
Da ni vojni begunec, zato ima v dokaz vojaške  
dokumente.

Kdo je pa vložil tožbo? Radikalni odbornik,  
zato ker naš sodrug ni hotel voliti za te »skrvopije«,  
temveč za razredno delavsko kmečko stranko. —  
Tako spoštujejo nas Slovence — delavce, Delav-  
cem se godi povsod enako, zato delavski razred  
ne pozna narodnostnih mej. Delu čast in oblast!

### Razredna fronta.

V ponedeljek, 23. t. m., so stopili v stavko  
delavci tovarne vagonov »Jasenica« v Sme-  
derevski Palanki. V štrajk so stopili vsi do  
zadnjega, njih 160 po številu. Vzrok stavke so  
mizerne plače in delo v akordu, ki je najslabš-  
plačano.

Delavci v tovarni orožja in municije v  
Užici so zmagali. Podjetje je moralo sprejeti  
odpuščene delavce nazaj v delo.

Stavka 200 delavcev, zaposlenih pri grad-  
nji mosta v Pančevu, traja dalje. Bodite soli-  
darni s stavkajočimi in naj nihče ne potuje v  
Pančevo.

Protestna stavka delavstva kurilnic Za-  
greb, Srbske Moravice in Varaždin je z uspe-  
hom končana.

Ne potujeje v Vareš, ker tankajšnje delav-  
stvo stavka.

ŠTRAJK ŽELEZNICARJEV V INDIJI.

V celni Indiji je proklamirana generalna stavka že-  
lezničarjev. Stavkajoči sodrugi so pokazali v boju proti  
kapitalizmu in britanskemu imperializmu obdobja  
vredno odločnost in voljo borbe za svoje pravice. Da  
preprečijo delo štrajkbreherjev — tuji, beli inženjerji  
so poskušali voziti z lokomotivami — so se stavkajoči  
vzegli na tračnice in onemogočili nadaljevanje vožnje.  
V Madrasu so s kamenji napadli en vlak in nekaj po-  
tnikov ranili. Stavkajoči so iztrgali več sto metrov  
tračnice. Ekspresni vlak iz Travankore se je moral usta-  
viti v Vikravandi. Stavkajoči držijo zaposedeno postajo  
Tutikotin in so obustavili ves promet. Tisti uradniki,  
ki ne stavkajo, vršijo sabotažo prometa. Britanski im-  
perialisti so poslali v največji naglici močne odrede  
vojske, ki naj upostavijo »red in mir«.

Dajte izkoriščanim in izstradanim kruha, podjarju-  
ljenim narodom svobodo, pa bo konec stavke. Zato  
bodo sicer mogoče svinčene upostavile »red«, toda za  
koliko časa?

V nedeljo dne 5. avgusta priredi podružnica  
»Svobode« v Zalogu vrtno veselico na vrtu g. Si-  
cherla. Veselica prične ob 4. popoldne s sporedom:  
Srečilo, šaljiva pošta, ples in drugo.

Na veselici svira železničarska godba »Zarja«  
iz Ljubljane.

Vabimo vse sodrugi in sodružice, da nas ob  
tej priliki obiščejo in pripomorejo k uspehu.

Podružnica »Svobode« Zalog.

vzgoja in poleg te se pisava časopisja vzgaja atenta-  
torje. Sola hoče imeti junake. Individualistične junake.  
Zato se v šoli opjevajo čini starih narodnih junakov. V  
časopisju se opisujejo potankosti vseh novejših in starih  
umorov. Leta se vlečejo po časopisju prizori o umoru  
Raspulina. Stari in novi atentatorji se proslavljajo kot  
mučeniki. Taka šolska in časopisna vzgoja dobi dober  
teren v gospodarskih in političnih razmerah. Individua-  
listično vzgojen človek nima vere v mase, nima vere v  
zmago množice in nepoznana mu je razvojna nujnost,  
preko katere ne more nihčevar. V obupu mori in tako  
deli po svojem prepričanju sam pravico sebi in drugim.  
Poleg tega še naj omenimo, da temelji vsa današnja  
družba na izkoriščanju in na nasilju. In nasilje rodi  
nasilje v najrazličnejših oblikah.

Katoliško časopisje, ako hoče imeti pravico govoriti  
v imenu katoliške morale in imeti pravico se zgražati  
nad pisavo drugih listov, naj samo ne laže, naj se samo  
naudi govoriti resnico in naj da dober zgled s tem, da  
ne bo polagalo na rame nasprotnika čine, ki jih ni iz-  
vršil.

### Francoski delavci, člani socialistične stranke, imajo čisto prav, da se upirajo oportunističnemu vodstvu socialistične stranke. Govoriti delavcem o socializmu in potlačeni narodom o pravici samoodločevanja, delati pa za imperializem, ki drži podjarmljene desetine milijonov kolonialnih naro- dov s pomočjo dušljivih plinov, bomb in mitraljev, sodelovati z imperializmom, ki dvijaško mori ki- tajske delavce in kmete, to je res nezdružljivo s socializmom. Tudi francoski delavci, ki še sledijo social-šovinizmu à la Renaudel, Blum, Grumbach in Boukur, bodo spregledali in odločno rekli, tega cirkusa imamo dovolj. Pol Boukur bo pa seveda pribral tja, kamor že po svojem delu zdavnaj spada, tja — kamor so šli pred njim Millerand in Briand, v objem radikalne stranke, potom social- patriotizma po plečah proletariata na ministrski foteli.

### REZPOSELNOT V RUDARSKI INDUSTRIJI V ANGLIJI.

Vsled racionalizacije, še bolj pa radi priganjaškega  
sistema v rudnikih Anglije, vlada velika brezposelnost.  
Po poročilu uradne komisije je 200 tisoč rudarjev brez-  
poselnih in ti so postali sploh odveč. Teh dvesto tisoč  
ne more več računati na zaposlenje v tej industriji. Ker  
vlada brezposelnost tudi v vseh drugih industrijah, kot  
so to železnica, jeklenja, ladjedelništva in tekstila, se tudi  
ne more računati na zaposlenje v tej industriji.

V sovijski Rusiji racionalizacija industrije prinaša  
delavstvu — boljše plače in skrajšan delovni čas, v  
kapitalističnih državah — brezposelnost, slabše mezde  
in daljši delovni čas.

### Mednarodna politika francoskih socialistov — šovinizem in imperializem.

Na izrednem kongresu francoske socialistične  
stranke, ki se je bavil, kakor piše »Delavska Po-  
litika«, z važnimi zunanjepolitimi problemi, tudi  
z mandatom gospoda socialisti Pol Boukura, ki je  
kakor znano delegat francoskega imperializma pri  
Društvu Narodov. Nekatere organizacije so zahte-  
vale, da Pol Boukur takoj odloži mandat kot delegat  
pri Društvu Narodov, ako Francija ne izprazni  
Porenja. S tem je prišel gospod socialist, advokat  
detroniranih princen in princezin v škripce. Rad bi  
namreč ostal delegat imperialistične Francije  
(saj to se dobro plača) in tudi član socialistične  
stranke. Iz zagate so mu pomagali izkušeni moš-  
tri v manevriranju in kompromisarenju g. Renaud-  
del. Blum in drugi. Tako se je posrečilo najti for-  
mulo, ki Boukurju omogoča, da še nadalje sedi v  
lepi družbi gospodov pri Društvu Narodov, te me-  
narodne institucije goskondarevolucije.

### REZPOSELNOT V RUDARSKI INDUSTRIJI V ANGLIJI.

Vsled racionalizacije, še bolj pa radi priganjaškega  
sistema v rudnikih Anglije, vlada velika brezposelnost.  
Po poročilu uradne komisije je 200 tisoč rudarjev brez-  
poselnih in ti so postali sploh odveč. Teh dvesto tisoč  
ne more več računati na zaposlenje v tej industriji. Ker  
vlada brezposelnost tudi v vseh drugih industrijah, kot  
so to železnica, jeklenja, ladjedelništva in tekstila, se tudi  
ne more računati na zaposlenje v tej industriji.

V sovijski Rusiji racionalizacija industrije prinaša  
delavstvu — boljše plače in skrajšan delovni čas, v  
kapitalističnih državah — brezposelnost, slabše mezde  
in daljši delovni čas.

— Gospod doktor, meni je silno težko,  
zdi se, da svinec in kave v prsih me žro.  
Prosim vas, s svetilni žarki vame pogledite,  
kar boste videli, vse mi povejte. —

»Tvoja pljuča vidim, delavec.  
Prepojte so jih labriške saje in dim,  
vrvenje jermenov, hitenje mašin,  
čujem iz njih, da revež na zemlji je vedno trpin.  
Tvoja pljuča vidim, delavec,  
tuberkuloza je v njih,  
glad jih bo kmalu razžrl.  
Ti boš umrl.«

— Bolezen in smrt — to je hudo,  
toda še hujše je v meni.  
Doktor, globlje pogledite  
s svojimi svetilni žarki v moje telo,  
kar boste videli — vse mi povejte. —

»Tvoje srce vidim, delavec,  
zatrto seme, ki je hotelo  
plodno skaditi v zdravo zemljo,  
ki si je silno življenja, ljubnega želelo,  
kjer imaš lahno ženo,  
kjer lažno z otrokom, s sodrugi živiš,  
zanje se trudiš in v delu trpiš,  
sedeš k obedu za mizo, ki solnce sije na njo.  
Tvoje srce vidim, delavec,  
laže bi umrlo, utihnilo,  
Kakor ljubilo.«

— Tudi to, gospod doktor, poznam.  
A globlje pogledite, do dna!  
Naši boste breme gorja,  
ki ga komaj prenašam.  
In vem: kadar bo iz mene planilo,  
mora — in bo! — vso zemljo prevrnilo! —  
— Na dnu, moj bolnik, vidim — srd. —  
(Veno Venomer.)

### Vesti in beležke.

GIOVANNI GIOLITTI.

Pred kratkim je umrl v Italiji znani italijanski me-  
ščanski politik in večkratni ministrski predsednik Gio-  
vanni Giolitti. Bil je tipični predstavnik italijanskega  
liberalizma in vnet zagovornik bišve predvojne tro-  
zveze (Nemčija, Avstrija in Italija). Bil je proti temu,  
da bi se Italija udeležila vojne in je zato zagovarjal  
idejo, na Italija ostane nevtralna. Zaradi te svoje ideje  
je bil od navdušenih italijanskih nacionalistov umorjen  
v sliki. Proti delavskemu gibanju je nastopal z vso  
energijo in pod njegovim ministrovanjem je bilo v  
Italiji prelite množice delavske krvi. V južni Italiji je  
dosti pred fašizmom organiziral proti delavcem tolpe,  
ki so nastopale proti delavcem in kmetom z debelimi  
palicami in so si zato pridobile pridevek »mazzieri«,  
t. j. polenonosi. Ob nastopu fašizma je temu pomagal  
z vsemi državnimi sredstvi in tako fašizmu pravi-  
lil pot do zmage. Bil je korupcijski in je vso svojo poli-  
tično udejstvovanje potom svojih kreator v vseh visokih  
državnih službah. Vsi visoki državni uradniki in pre-  
koti so bile njegove kreature. Proti zdajnjemu je bil  
proti fašizmu, ker je spoznal, da Mussolini Italijo go-  
spodarsko upropašča. Italijansko delavstvo ne more za  
njim zalovati in ga opravičeno smatra kot predhodnika  
sedanjega fašizma. Giolitti je v italijanskem političnem  
življenju zanimiva prikazen. Korumpiral je vse, kar se  
je dalo, med tem tudi več takozvanih delavskih vodite-  
jev. Zato bomo o njem še kaj spregovorili prihodnjič.

### TUDI V EGIPTU LIKVIDIRALI S PARLAMENTA- RIZMOM.

Razpustili so parlament, zapečatili so vrata in za-  
stražili vse dohode z vojaštvom v bojni spremi. Kadar  
se narod začne politično aktivno udeleževati in zahte-  
vati samoupravo, vladodržci v interesu svojem, grupe  
bankirjev ali po nalogu imperialistov brez vsakega po-  
misleka na zakonitost, odpravijo vse, kar jim ni po  
volji.

V zvezi z demonstracijami, ki so jih priredili nacio-  
nalisti, pristaši Zagul paše, so bile izvršene tudi šte-

vilne aretacije. Nasilje in povečano izkoriščanje delov-  
nega ljudstva je glavno sredstvo generalsko-fašistične  
diktature.

### DOBIČKI KOHLENBARONOV V PORURJU.

Znano je, da trdijo lastniki rudnikov, da je polo-  
žaj njihove industrije zelo slab in da delajo z izgubo.  
Stvar je pa drugačna. Nekateri koncerni so izdajali na  
akcijo 1000 do 2000 mark (1 marka = 13 Din 80 p).  
(In če pomislimo, da se je ena akcija dobila ob usta-  
novitvi podjetja za 1000 mark, tedaj vidimo, kolik do-  
biček spravijo lastniki rudnikov brez truda v žep.

Neka delniška družba, ki pripada pruski državi,  
je imela leta 1926 nad 22 milijonov mark dobička; v  
letu 1927 pa še 2 milijona več. Na glavo enega delavca  
pride na leto 626/4 mark surovega in 281 — mark čis-  
tega dobička, kar vtake ne v žep pruske države kot  
akcionar teh dividend. To je samo par odlomkov iz  
velikega poglavja kapitalističnih dobičkov. Ti dovolj  
jasno kažejo, da je dozvedna nerentabilnost rudarske  
industrije samo varanje javnosti.

### O KONGRESU KOMUNISTIČNE INTERNACIONALE.

Meščanska »Journal des Debats« poroča, da je dr-  
žal Nikolaj Buharin na VI. kongresu III. internacionale  
v Moskvi zelo dolg govor, v katerem je izmed ostalega  
rekel sledeče:

»Kadar bo imperializem dvignil svoje zastave za  
boj, bo komunistična internacionala proklamirala me-  
ščansko vojno in se borila do popolnega uničenja im-  
perializma.«

### TEORIJA IN PRAKSA.

»Delavska pravica«, glasilo krščanskih socia-  
listov, govori kaj rada o potrebi delavske skup-  
nosti, delavske solidarnosti in celo o potrebi  
enotne delavske fronte. Za občinske volitve v  
Zagorju, ki so se vršile v nedeljo 22. t. m., je pa  
agitirala med delavci in svojim delavskim članom  
priporočala, naj glasujejo za kandidatno listo SLS.  
Iz tega sledi, da krščanske socialisti bolj kot raz-  
redna veže verska zavest in da jim je ljubši kr-  
ščanski izkoriščevalec kot izkoriščen delavec, ki  
ne pripada SLS. Nekaj je teorija, drugo praksa.

### BREZPOSELNOT V RUDARSKI INDUSTRIJI V ANGLIJI.

Vsled racionalizacije, še bolj pa radi priganjaškega  
sistema v rudnikih Anglije, vlada velika brezposelnost.  
Po poročilu uradne komisije je 200 tisoč rudarjev brez-  
poselnih in ti so postali sploh odveč. Teh dvesto tisoč  
ne more več računati na zaposlenje v tej industriji. Ker  
vlada brezposelnost tudi v vseh drugih industrijah, kot  
so to železnica, jeklenja, ladjedelništva in tekstila, se tudi  
ne more računati na zaposlenje v tej industriji.

V sovijski Rusiji racionalizacija industrije prinaša  
delavstvu — boljše plače in skrajšan delovni čas, v  
kapitalističnih državah — brezposelnost, slabše mezde  
in daljši delovni čas.

### Kotiček miru in sprave.

Med »Jutrom« in »Slovenecem« se bje velik  
moralni boj zaradi neke karikature, objavljene v  
»Jutru« proti dr. Korošcu. »Slovenec« je besen in  
je v boju poklical na pomoč vse kar leze ino gre.  
In se je zgodilo, da so oblastni odbori Ljubljanski  
in Mariborski v tem boju zavzeli stališče »Slo-  
venca«. Ta dva oblastna odbora in nekatera žu-  
panstva se v tem boju »moralnem« obnašajo ka-  
kor da so organizmi SLS in ne oblastnim in ob-  
činskim davkoplačevalcem namenjene oblasti.  
»Jutro« se jezi, pa le zato, ker se hočejo omenjene  
oblasti in županstva obnašati tudi napram jutrovcem  
tako, kakor se že dolgo obnašajo napram delav-  
skemu množicam. In jutrovcu se obnašajo proti  
delavcem kakor gospodje okoli »Slovenca«. Eni in  
drugi jemljejo oblasti, v katere so izvoljeni, v za-  
kup. In oblasti postanejo strankina domena, v ka-  
teri imajo strankini pristaši vse pravice, drugi  
davkoplačevalci pa vse dolžnosti. Niti za podurad-  
nika in za navadnega delavca nisi sprejet, ako nisi  
član stranke, ki je na vladi.

Vendar v tem silnem boju, v tem metežu za-  
radi morale, je na Kranjskem kotiček miru in  
sprave ali, kakor mu pravijo, nevtralni pas. To  
je ljubljanski občinski svet. Zunaj se bijejo, tu pa  
demokratije in klerikalci žive najidealnejše

# Rezultat občinskih volitev v Zagorju.

## Proti buržuaziji in social-patriotom. — Na delo v mase za razredno fronto DKRB.

Občinske volitve, ki so se vršile v nedeljo 22. julia v Zagorju, so izročile občino v eksploatacijo meščanskim strankam. Pred volitvami so gospodarili na občini z blagohotno podporo stebrov reakcije — socialpatriotov, demokratov in klerikalci. Po volitvah bodo gospodarili dalje na klerikalci in revnih kmetov Zagorja. Razlika je samo v tem, da so prej bili kot gerenti, sedaj pa kot občinski svetniki, kajti prej ali slej se bodo združili, kakor so se v Ljubljani demokrati in klerikalci ter nalagali vsa davčna bremena na pleča delovnega ljudstva, na ramena izstradanih rudarjev in steklarjev.

Volilna agitacija je bila zelo živahna in naperjena predvsem proti Delavsko-Kmečko Republiškemu Bloku. Največji trumf, in moramo priznati žal ne brezuspešni, vseh meščanskih strank je bil ta, ako volite komuniste, bo občinski svet zopet razpuščen — in za gerente pridemo zopet mi, vladali in delali bomo kakor je nam prav — torej volite nas, ako volite za našo listo, bomo pa to in to dobrega napravili. Za vsakega volilca so našli, kje ga čevlji žuli in objubovali, da bodo zanj poskrbeli. S tem agitacijskim argumentom so operirali vsi nasprotniki delavskega razreda, vse meščanske stranke. To je bil argument socialistov v boju proti zavajnemu proletariatu, ki stoji pod praporom nemirljivca razrednega boja. Socialpatrioti — agenti buržuazije v delavskem pokretu, niso mogli pokazati proletariatu uspehov svoje »pametne politike«, razen uspešnega sodelovanja pri gaženju občinske samouprave in sodelovanja pri izvajanju terorja nad proletariatom Zagorja. To se je pokazalo na shodu v Zagorju dne 15. julia. Temu shodu je prisostvoval g. sreski poglavar (baje osebni prijatelj Mihe Čobala), ki je mirno pustil govoriti Čobala, ni pa tega dovolil referentu DKRB, na referenta DKRB in zagorski proletariati je klical g. sreski poglavar žandarmerijo. To je ponovno jasen dokaz izdajalske vloge socialpatriotizma. Rajši enotno fronto z buržuazijo proti — dekalistom, kot enotno fronto na razredni podlagi z dekalisti proti — buržuaziji in nasilnemu režimu, to je »Leitfaden« (smernica) socialpatriotske politike.

DKRB je pred volitvami predložil socialistom platformo za skupen nastop. Kandidatna lista se naj postavi na podlagi čistega porpoca. Socialisti so zahtevali več mest kot jim o porpocu gre, zahtevali so župana in druge nesprejemljive poje. Ker dekalisti nimamo namena podpirati social-

patriotizma, smo šli v volitve samostojno. Izid volitev je pokazal, da imamo prav, SSJ je ostala na istem številu mandatov kot pri prejšnjih volitvah. Volitve so dale SSJ 3 mandate, dočim so zahtevali, da jim imi odstotimo 6 mandatov.

DKRB je dobil pri teh volitvah 232 glasov in 7 mandatov. To je 87 glasov manj kot pri občinskih volitvah 26. junija 1927. Pri občinskih volitvah leta 1925 je za našo listo bilo oddanih 200 glasov. Pridobili so pri teh volitvah demokrati in narasli so socialisti za 10 glasov napram občinskih volitvam 26. junija leta 1927, v primeri z državnozbornskimi pa za 18 glasov. Vemo, da buržniške stranke ta prirastek socialistom iz srca privoščijo radi »zaslug«, ki jih le-ti imajo. Demokrati pa so napravili kar dve liste, misleč — v dva nabiralnika se lahko več nabere kot v enega. Niso se zmotili. Toda za nas dekaliste je jasno, da ni vzrok porasta glasov za demokrate samo v volilnem triku postavljanja dveh list, temveč v tem, da je dosti delavcev naselilo demokratskim obljubam in trenutno mislijo in upalo, da mogoče vendar niso demokrati isto kot klerikalci. Delavstvo bo imelo zelo kmalu priliko, da vidi in spozna demokrate tudi na delu v zagorski občini. Mi smo posebno v zadnjem času vedno podčrtavali vlogo kmečko-demokratske koalicije, ki je po umoru svojih poslancev v skupščini mesto borbe proti teroričnemu režimu in srbski hegemoniji — nesramno kapitalizirala pred tem režimom in se zalagala za tako zvano »neutrarno« vladno generalovo. Proletariat bi tudi ne smel pozabiti na preganjanja delavcev pod zloglasnim Pribičevićevim režimom. V občini, kjer je bil doma od Orjune umorjeni sodrug Fakin, bi proletariat ne smel pozabljati na vlogo demokratske stranke od prvoujinskih dogodkih v Trbovljah. Deset let izkušnji z demokrati in klerikalci bi moralo delovnemu ljudstvu zadostovati, da spozna ene in druge, deset let zatiranja proletariata po demokratskih in klerikalcih bi moralo zadostovati, da se sleherni delavec otrese od vpliva meščanskih strank.

Občinske volitve v Zagorju nas uče, da ni dovolj, ako postavimo listo in nato prekrizamo roke in nič ne delamo. Dekalisti moramo delati vsak dan vztrajno med delavsko maso.

Velike mase delovnega ljudstva stoje še pod vplivom meščanskih strank. Reakcija in teror režima nas ne sme in ne more zadržati v delu za pridobitev te kolebajoče mase, ki so v štafah vsakokratni opoziciji meščanskih strank. Vsak dekalist si mora postaviti nalogo, takoj pridobiti še enega naročnika za »Enotnost«, vsaka skupina dekalistov si mora napraviti načrt za agitacijo na kmetih, ako nam režim ne dovoljuje sestankov, je dolžnost vsakega dekalista, da gre od hiše do hiše in pridobiva simpatizirajoče za DKRB.

Na delo v mase za zvezo delavcev in kmetov!

deti tudi delavstvo osišeke livarne železa in celokupni delavski razred.

Kot dopolnitev k temu priloženo je pismo, ki so ga nam poslali sodruzi iz Osijeka.

Osiješka livarna in tovarna »Titan« v Kamniku so last ene in iste družbe. Naši sodruzi so na vseh skupnih sejah in shodi postavljali zahtevno enotnega nastopanja in potrebo solidarnosti s sodruzi v Kamniku. Ali socialpatrioti niso hoteli to niti poslušati, kaj šele, da bi h temu kaj razpravljali.

Po končanem medznem gibanju v Osijeku so naši sodruzi predali zaupnik socialpatriotov (po imenu Deninger Matija) nabiralno polo za stavkovanje v Kamniku, da zbere v svojem oddelku prostovoljne prispevke. Po prvem plačnem dnevu nam je ta zaupnik vrnil nabiralno polo — prazno in izjavil: »Delavci v mojem oddelku smatrajo, da v Kamniku ni bilo potrebno stopiti v stavko, zato naj oni gredo zopet delat, a mi jim ne damo niti ene pare«.

Naši sodruzi se s to izjavo niso zadovoljili. Šli smo in izpraznili delavce v tem oddelku in ustanovili, da je ta zaupnik dal nabiralno polo v žep in se z njo ni pojavil pred delavci.

Moramo povdarjati to, da je ta tipus podpredsednika podružnice S. M. R. J. v Osijeku in da je v tarifnem pokretu igral najglavnejšo sabotersko vlogo.

Metalac.

## Kaj pišejo delavci in kmetje?

### PREKMURJE.

Ker se že dolgo nisem nič oglašil, menda res mislite, da se mi v tej blaženi Koroščevi pokrajini, v Prekmurju, tako dobro godi. Če bi ta krajina že res enkrat republika postala, bi postal njen prezident g. Klekl, ker »davčni minister« za Prekmurje je že itak »on«. Ustanovil je že dosti blažljivih hranilnic in posojilnic, s katerimi lažje odira tukušnje kmete. Kar se tiče nas siromakov, smo že tako zadovoljni, da trgovci pred nami že vrata zapirajo. — Se eno: posebno napreduje naša kultura (občina Hotiza). Se gospod učitelj se zelo zanaša za Orjuno. Včasih svoje solarje pusti brez pouka kar po dva dni na teden, da lažje vrši svojo agitacijo. Ima pa dobrega pomagača, gospoda Kanihca, trgovca v Hotizi. Vprašamo velikega župana marihorske oblasti, ali so učitelji nastavljeni za razne orjunske agitacije, ali za pouk mladine? Za enkrat toliko, v drugič pa več!

### MONOPOLCI.

I milijarda in 300 milijonov Din, to je letno čisti dobiček državnih monopolov. 225 Din v 76 par, to je pa najvišja tedenska plača delavca-profesionista.

S temi težkimi milijoni, ki smo jih doprinesli, bi lahko pokrili celo Slovenijo. Sedaj pa pogledaj, kako se z nami dela? Nam ubogim tobačnim delavcem, ki smo najslabše plačani, še teh ubogih tedenskih plač ne pustijo pri miru. Sedaj nam bodo plačevali na deset dni, temveč na štirinajst dni. Vsa tobačni delavci rabi denar vsak teden za svoje potrebščine. In ti inkvizitorji gredo še to tedensko plačo jemati. To pa samo zato, ker jih je sram, ker ve vsa javnost izven tovarne, da so v državnem podjetju najslabše plačani. In sedaj hočejo pred javnostjo pokazati, da smo mi boljše plačani, da nam lahko dajo ne po ameriško na deset dni, temveč kar na štirinajst dni. Ali ni to škandal, ki si ga ne moreš misliti večjeja? Ali je to svoboda, za katero smo se borili? In ta svobodna Jugoslavija nas pusti sedaj stradati!

Vi, predstavniki slovenskega naroda, ki tako rjovete, pustite v tako smrdljiv in zakajenem zraku krahirati in giniti uboge delavce. Vi ste odgovorni za to, kar ste zlega naredili delavcem. Delavstvo tobačne tovarne se je zapomnilo in ne bo pozabilo, kaj ste napravili teh deset svobodnih let. Proletariat je padel v največjo bedo. Odgovor, ki ga boste morali dati pred njim, bo težak za vas. Ker ste delavstvu vzeli in zapravili vse, še tako male pravice, vas bo delavstvo obsojilo.

Do sedaj so tobačne delavce in njihov bedni položaj demagoško izrabljale vse meščanske stranke v svoj politični kapital. In kolikor se jim je to posrečilo, je to samo slabo spricevalo zavednost našega delavstva. Delavstvo bo doseglo svoje pravice le z lastno silo, z lastnimi rokami. Meščanske stranke ne morejo za delavca narediti ničesar. Te dni že zopet »Slov. Naroda« na isti način izrablja bedni naš položaj. Kot da bi mi imeli tako kratko pamet, da bi ne vedeli, kdaj so vladali samostojni demokrati in kako se nam je takrat »dobro« godilo.

V predzadnji številki »Enotnost« je bilo objavljeno poročilo o izključitvi sodr. Makuca iz železničarske strokovne organizacije in to baje iz razloga, ker je bil s. Makuc s plačilom prispevka že kar cela dva meseca v zaostanku. Kaj pa rečejo naši bralci k dejstvu, da je na letošnjem kongresu S. M. R. J., ki se je vršil aprila meseca v Ljubljani, imel referat k dnevnemu redu: »Položaj delavcev težke industrije s posebnim ozirom na obstoječi kartel« referent iz Jesenici, ki je bil že od lanskega 39tega tedna s članarino v zaostanku in se ga po pravilniku (na katerega se sam vedno sklicuje) ne more več smatrati za člana S. M. R. J. Ker pa je centralni upravi S. M. R. J. na tem, da določeni dnevi red kongresa popolnoma izpade, ji je seveda vsak izrabljen »gramofon« dobro došel, posebno še ker s tem gramofonom pridobi tudi ploščo, ki zapoje z gromovitim trušcem smrtno pesem nezavisnim strokovnim

svobodni in neodvisni. Imajo pravico ločitve od drugih narodov in ustanavljanja lastnih držav.« Na podlagi tega principa in na podlagi januarja l. 1918 izdane »Deklaracije o svobodi delovnih in izkoriščanih narodov« je bila delavcem in kmetom dana »pravica določevanja sovjetskih kongresov brez nacionalne razlike, pravica udeležbe pri centralni federalni vladi in vseh poljubnih sovjetskih organih.

### Šest republik.

Poleg RSFSR, Ruskih Socialističnih Federativnih Sovjetskih Republik je nastalo še pet drugih republik: Ukrajina, Bela Rusija, Georgija, Armenija in Azerbejkan.

Te republike so nastale kot enakopravne države, ki so na podlagi sklenjenih pogodb v stalnih medsebojnih stikih. Sicer so imele vse Sovjetske republike v svojem začetku in v isti cili: strmo glavi kapitalizem in uresničiti socializem. Toda vse različni narodnih interesov (jezika, šeg in navad ter različne kulture) so bile prisiljene preobraziti se v svobodne, avtonomne republike. Kot take imajo v drugih sovjetskih republikah svoje lastne zastopnike (slične zastopstvom ali konzulatom v buržuaznih državah). Na podlagi prostih dogovorov imajo te republike tudi nekatere skupne institucije (ustanove), n. pr. deko armado in ljudski komisariat za zunanje zadeve.

### Obrazovanje unije (zveze).

Skupnost interesov in skupna nevarnost novih napadov s strani kapitalističnega sveta, ki obdaja Rusijo, sta popolnoma naravna vzroka, da so se te Sovjetske republike med seboj zvezale in stvorile zvezo ali unijo. Že popreje so se tri Sovjetske republike, Georgija, Armenija in Azerbejkan združile v Sovjetske Transkaukazijske republike. Koncem decembra 1922 so se te zvezi priključile še Bela Rusija, RSFSR in Ukrajina. Tako je nastala USSR. V tem času izdani deklaraciji zveznih republik je rečeno, da je USSR

Iz članka, posebno pa še iz dopisa, se jasno vidi izdajalska in saboterska vloga reformistov v delavskem gibanju. Mi imamo o stavi profesionistov v Kamniku svoje posebno mnenje. V »Enotnosti« smo o tem pisali pred stavko in še bomo pisali. Vkljub temu smo imeli in imamo samo eno pred očmi: Delavci so v stavki in naša dolžnost je, da jih podpiramo v boju proti kapitalu. Izdali smo nabiralne pole in jih poslali tudi nezavisnim sindikatom. Privorjari v Ljubljani so nam že vrnili polo in nabralni 89 Din. Sodrugi na Hrvaškem in v Srbiji so se tudi izjavili solidarni s stavkajočimi v Kamniku, čeprav so člani nezavisnih sindikatov. A člani reformistične Urša v Osijeku so proti stavkajočim v Kamniku, čeprav so vsi člani ene in iste reformistične strokovne organizacije.

Iz tega je vsem delavstvu jasno razvidno, kje je razredna zavest, kje je čut solidarnosti. Delavstvo, priključeno Strokovni komisiji, naj o tem razmišlja. Razmišlja naj tudi o slabosti strokovnih organizacij v Sloveniji. Otresti se reformistične strokovne birokracije in zavzeti se za izključene sodruge, ki se s porazno politiko Vrankarja, Stankota in Vuka na škodo delavcev ne strinjajo, je dolžnost vseh organiziranih delavcev Slovenije.

## Pridobivajte »Enotnosti« novih naročnikov!

### CELJE.

Razmere v našem OUZD so zelo slabe; pritožbe vsepovedno, toda le od posameznikov. Skličimo protestni shod, da se sliši naš glas. Potom strokovnih organizacij moramo najodločneje protestirati proti poslabšanju bolniškega in nezgodnega zavarovanja in zahtevati volitve v OUZD čimprej. Delavci si moramo sami napraviti red. V tej naši »svobodni« državi je pač tako kot kapitalisti hočejo. Zato pazimo delavci, člani tega urada, z vso pozornostjo, da nam ne odvzamejo še teh drobtin, ki jih imamo. Čitali smo članek v »Enotnosti«: »Apetit slovenskih industrijcev.« Tako imamo vsaj en pošten delavski list, ki nam kaj v pravem času odkrije. Meščansko časopisje je pa toliko previdno, da niti ni prineslo te resolucije Zveze industrijcev, ker se boji, ker ima vsaka meščanska stranka tudi še en privesek nezavednega delavstva (krščanska strokovna zveza, narodna strokovna zveza itd.). In tudi tem ponižnim ovčicam ne morejo servirati takih protidelavskih resolucij.

Minister za socialno politiko je dal osrednjemu uradu v Zagreb nalog, da naj OUZD od vsakega člana, ki si zdravi zobe, zahteva 25% doplačila. Člani pa o tem niso bili obveščeni. Obvestiti nas v obratih! Kaj nas kar na tihem obklati s takimi »dobrotami«. Od zdaj naprej bomo zdravljenje dvakrat plačevali. Vsi naši časopisi se prav radi hvajajo, da socialna zakonodaja v naši državi prav nič ne zaostaja za drugimi državami. Kaj pa ta resolucija industrijcev, ki so jo poslali vladi in ki jo bo vlada tudi sprejela kot vedno, če se gre proti interesom delavstva in če je treba delavce pritisniti?

Mnogo smo si delavci sami krivi, premalo se brigamo za izboljšanje svojega položaja. Zahtevajmo volitve v OUZD, da nam ne bodo tam gospodarili od vlade imenovani komisari. Treba je, da tudi zastopnika socialistov, ki sta tudi tam imenovana od vlade in ne od delavcev, spregovorita svojo besedo. Od take »kontrol« nad buržuazijo, ki jo vodijo socialisti, nima delavce nič pričakovati. Kompromisi z buržuazijo so delavstvu samo v škodo. Mnogo bi še lahko napisali, pa bomo še drugič o raznih pritožbah. Naši vladi pa! Kličemo, ne slabšajte še tega, kar je. Za tako gospodarjenje v OUZD nismo krivi mi. Razpišite volitve! Delu čast in oblast!

### Več delavcev.

### RADI RESNICE.

Sodrugi J., stanovanjski najemnik v Kolizeju, delavec mestne občine, se je pritožil, da se mu dela krivica z dopisom, priloženem v šte. 29 »Enotnosti« pod »Ljubljana, stanovanjska beda«. Mi smo se informirali in ugotovili, da najemnik ni samolastno povikal in odmeril podnajemniku J. najemnino. Drži pa, da ga je nadlegoval in mu vedno predračeval, kako nizko članarino plačuje. Najemnik J. ni grozil, da bo podnajemnika Z. vrzel na cesto, odpovedal mu je pa stanovanje na dva dni, pozneje pa to prekalil. Podnajemnik Z. ima stanovanje pri J. plačano še do 1. VIII., a ne stanuje več tam, ker ni mogel več prenašati nesodružnega ponašanja najemodajalca J.

## Jeseniški kovinarji proti izključitvi sodr. Makuca iz organizacije železničarjev.

V predzadnji številki »Enotnost« je bilo objavljeno poročilo o izključitvi sodr. Makuca iz železničarske strokovne organizacije in to baje iz razloga, ker je bil s. Makuc s plačilom prispevka že kar cela dva meseca v zaostanku. Kaj pa rečejo naši bralci k dejstvu, da je na letošnjem kongresu S. M. R. J., ki se je vršil aprila meseca v Ljubljani, imel referat k dnevnemu redu: »Položaj delavcev težke industrije s posebnim ozirom na obstoječi kartel« referent iz Jesenici, ki je bil že od lanskega 39tega tedna s članarino v zaostanku in se ga po pravilniku (na katerega se sam vedno sklicuje) ne more več smatrati za člana S. M. R. J. Ker pa je centralni upravi S. M. R. J. na tem, da določeni dnevi red kongresa popolnoma izpade, ji je seveda vsak izrabljen »gramofon« dobro došel, posebno še ker s tem gramofonom pridobi tudi ploščo, ki zapoje z gromovitim trušcem smrtno pesem nezavisnim strokovnim

organizacijam na jugu in na levičarjem v Sloveniji, ki taktike in absolutističnega nastopa sedanje birokracije v Amsterdamskih strok. zvezah ne morejo odobravati in zaupati. S tem smo hoteli pokazati je drugo stran lica strok. birokratov, ki strogo pravilnika izvajajo samo proti članom, ki niso pristaši njih politične grupe, dočim njih politični pristaši živjajo popolno imuniteto tudi pri nevrstih deložitih, ki jih določa pravilnik. Ob enem s to ugotovitvijo pa imamo namen dotičnega protizdravca opozoriti, da preneha z večnimi intrigami proti nekaterim osebam, kot jih je uganjal doslej na sestankih v Kamniku in v Delavskem domu na Savi, ker drugače bomo primorani iznesti na dan stvari in mu izprazniti njegovo vest, pri čemer se bo šele ugotovilo, kdo ima bolj težko in nemirno vest.

### —

»prostovoljna zveza enakopravnih narodov« in »vsaka republika ima pravico, da iz te zveze izstopi. Vstop v unijo je odprt vsem obstoječim in novo nastalim socialističnim sovjetskim republikam.«

### Mednarodnost Unije.

S tem zadnjim stavkom je posebno povdarjen internacionalni (mednarodni) karakter Sovjetskih Republik. USSR ni več prejšnja »Rusija« (kar ruski nacionalisti boljševočno mnogo očitajo), temveč svobodna zveza držav, kateri se more priključiti vsaka novo nastala sovjetska republika, bodisi zapadnoevropska ali katekrali.

### Sestav Unije.

USSR tvori 6 avtonomnih republik: RSFSR, Ukrajina, Bela Rusija, Transkaukazijska, Uzbekistan in Turkestan. Zadnji dve sta nastali koncem 1924. leta iz prejšnjega Turkestana in prebivalstva Buhare ter Kive. Če gledamo zemljevid Unije, vidimo, da sestoji vsaka teh šestih republik iz cele vrste nekakih manjših avtonomnih republik, ali oblasti. Tako posebno RSFSR, ki tvori jedro in največji del Unije. Okoli milijon Nemcev, ki živijo na vzhodu evropske Rusije, tvori svojo lastno Volga-nemško republiko.

Administrativna (upravna) razlika med republikami in oblastmi obstoji v tem, da imajo oblasti sicer svoje lastne sovjetske kongrese in eksekutive (izvrševalno oblast), nimajo pa ljudskih komisariatov. »Avtonomne oblasti« so nasprotno komunalnim republikam nastale tam, kjer so nacionalne (narodne) manjšine bolj v ozadiju in slabo zastopane. Ljudski komisariat za vojno, mornarico, zunanje zadeve, promet, pošto, telegraf in zunanjo trgovino je skupen za celo Unijo. USSR ima v Nemčiji le enega zastopnika in nobenega posebnega zastopnika za RSFSR, Ukrajino itd., kakor je bilo pred združenjem. (Dalje prih.)

## Poravnajte naročino!

## KUPUJOČE MO OBČINSTVO LJUBLJANE!

Dne 14. t. m. je stopila v veljavo »Naredba o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtnih obratovalnic v ljubljanski oblasti«, izdana po g. Velikemu županu ljubljanske oblasti pod št. 2216/23 dne 8. julia 1928, ki ureja čas odpiranja in zapiranja trgovin za Ljubljano sledeče:

### Od 8. do 12. in od 14. do 18. ure so odprte:

Trgovine z manufakturno, železnico, galanterijo, nirmberskim blagom, igračkami, bižuterijo, konfekcijo, perilom, barvami, kemikalijami, avtomobil in kolesi, čevlji, usnjem, ščetarskimi izdelki, dentalnim blagom, elektro-telničnimi in fotografirskimi potrebščinami, knjigami in papirjem, knjižkovskimi izdelki, kartonajo, krznom in krznenimi izdelki, zlatino, dragulji, urami, srebrnino in optičnimi predmeti, klobuki, pohištvom, kirurškimi in ortopedičnimi predmeti, športnimi artikli, stroji, svečami in voščeni izdelki, tkaninami, predtiskanimi tkaninami in vezeninami, z vezivom in čipkami, dežniki in solnčniki, vinom, zganjem in spiritom, veltregrvine z manufakturnimi in drugim blagom, trgovine z muzikali, semeni, suhim gobjami, stekliem in porcelanskimi izdelki, rezbarijami, starinami, pleteninami, lesom in lesnimi izdelki, gumijem, mineralnimi olji, orožjem, municijo in ribiški potrebščinami, lanenimi in konopnecimi izdelki ter carinska posredništva, špedicije, zalozbe in nabavljalne zadruge.

### Od pol 8. do 12. in od 14. do 19. ure so odprte:

Trgovine s specerijskim, delikatesnim, kolonijalnim in mešanim blagom in vse kramarje (branjarje).

### Od 8. do 12. in od 14. do 19. ure so odprte:

Trgovine z modnimi predmeti (v kolikor ne prodajajo manufakture, galanterije in konfekcije itd.).

### Od pol 8. do 12. in od 14. do 19. ure so odprte:

Trgovine s pisarniškimi potrebščinami (v kolikor ne prodajajo ovojnega papirja, kartonažnih izdelkov, knjig, umetniških razglednic, šolskih potrebščin itd.).

### Od pol 8. do 12. in od 14. do 20. ure so odprte:

Trafike, ki ne prodajajo drugih predmetov razen tobačnih izdelkov, kadilskih potrebščin, časopisov, revij in poštne vrednotine. Vse ostale trafike, ki prodajajo tudi druge predmete, kakor pisarniške potrebščine, razglednice itd., se morajo ravnati po redu, ki velja za trgovine, ki prodajajo te vrste blaga.

### Od 6. do 11. in od 16. do 20. ure so odprte:

Prodajalne svežega mesa in prekajenih suhomesnatih izdelkov, masti, slanin, klobas in mesnih konzerv.

### Od 6. do 20. ure neprekinjeno so odprte:

Prodajalnice kruha in peciva, ki ne prodajajo razen pekovskih izdelkov nobenega drugega blaga. (Pomožno osebje v teh prodajalnah se izmenjuje.)

### OB NEDELJAH.

Ob nedeljah morajo biti vse trgovine in vse ostale prodajalne razen mesarskih, prekaljevalniških, prodajalnic kruha in peciva, cvetlic, svežega sadja, mleka, surovega masla in presne zelenjave ter cvetlic, ki smejo biti ob nedeljah dopolne odprte, preko cele nedelje zaprte.

»Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije« kot predstavnica trgovskih in privatnih nameščencev apelira na celokupno kupujoče občinstvo, da nabavlja svoje potrebščine samo v času, ko smejo biti trgovine odprte in tako omogoči in privoščiti trgovskim in privatnim nameščencem kakor tudi trgovcem s prednjo nabavo odrejeni, zasluženi in potrebni jim odmor.

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije.  
Ljubljana.

### VOLILNA UMETNOST MEŠČANSKIH STRANK.

Skoro pri vsakih občinskih volitvah opazimo, kako naše slavne meščanske stranke, v prvi vrsti SLS in SDS, postavijo v eni in isti občini po dve kandidaturi listi. Eno listo za imovitejšje sloje, drugo listo pa za delavce in reveže na sploh. Ali pa, eno listo za posestnike, drugo za proletarce. In proletarci gredo navadno na led in glasujejo za »neodvisno«, za »samostojno«, za »narodno« ali za »krščansko« delavsko-kandidatno listo. Sicer je to znanje, da naše meščanske stranke ne zapuajo več v privlačno silo svojih programov in morajo delati tako, ako hočejo dobiti nekaj občin v svoje roke. Značilno je le, da delavstvo in revni kmetje se puste vjeti na tako grob in umazan način. Takim volilecem se meščanske stranke navadno posmehujejo.

## Podpirajte žrtve reakcije!

### ZA ŽRTVE REAKCIJE.

I. izkaz za mesto in okolico Ljubljano od 8. VII. do 27. VII. 1928.

Ljubljana-Kodeljevo: Za boljšo bodočnost 62 Din 50 p; Koiba 6 Din 50 p; Stanislav 10 Din; Srnjak 10; Uštar 3; Hafner 10; Hofob 8; Pecko 5; Kramar 3; Krapež 5; Zorko 3; Zupanc 3; Andrejek 3; Burja 4; Erija-vec 5; Zupanc 3; Perko 2; Becele 2; Košir 15; Kovac 2; Trelli 1 6; Trelih 1 5; Črnuog 3; Hončič 2; Meglič 5; Pehani 5; Črnoga 10; Za zrušenje glavnišče 12; Lepa dekleta 26; Ivan 2; Za prodane rože na izletu 44; Brodar 35; V spomin s. Vučič 8 Din 50 p; Živela sovjetska Rusija 8; Ojsterc Rajko 10; Brivnica na Celovški cesti 12; Več sodrugov 20; Naprej 4 Din 30 p; Triglav 2; Primož 3; Golovec 3; Januar 3; Hafnar 4; Neimenovani sodrug 9; Skupina sodrugov in »sodružice 18 Din 20 p.

Pri zadnjem izkazu za žrtve reakcije je pomotoma izostalo 9 Din 50 p, ki so jih darovali mestni delavci. Skupaj 433 Din 50 p.

Sodrugi, sodružice! V Ljubljani se je zbralo 433 Din v zadnjih 14 dnevih, to je od 8. junija do 21. junija 433 Din 50 p. To pokazuje, da v proletariatu delavska zavest in čast solidarnosti ni prazna fraza. Dosežen rezultat našega dela naj bo vsem sodrugom in sodružicam v spodbudo za še aktivnejše delo. Naša agitacija mora prodrati do sloneherna delavca. Vzgojiti moramo v proletariatu čut proletarske solidarnosti. Dolžnost vsakega delavca je, da podpira žrtve reakcije.

### VII. IZKAZ

prispevkov za žrtve reakcije in razrednega boja.

### Dohodki.

a) Redni mesečni prispevki: Janez iz Ljubljane za VI.—VIII. Din 150; R. Zorja Din 20; Krhne Din 20; Fr. Vrhovec Din 50; Janez II Din 10; Fr. Novak Din 200. Skupaj Din 450.

b) Razglednice: Poba Din 83; sodrugi iz Francije 85-fr. Fr. = 187; Kamnik Din 123; Hrasnik Din 65; Trbovlje Din 100; Salomon, Limburg v Belgiji Din 91. Skupaj Din 619.

c) Razni prispevki: Gustajn Din 285; Forschner Fr. Din 5; »boševška Ruska« Jesenice Din 10; J. F. A. F. Javornik Din 100; Rems Trbovlje Din 5; Rajko na izletu Din 10; Babnik Medvede Din 5; Leban P. Din 4; Gross Din 10; »štrajkoči kovinar« Kamnik Din 5. Skupaj Din 439.

Skupno se je nabralo Din 1538. Ker je bil prebitek 30. VI. 1928 Din 1512.15, znašajo skupni dohodki Din 3050.15.

### Izdutki.

Sodrugu Janca, ki je prišel iz zavora, Din 300; dvema emigrantoma iz Italije Din 400; za sodruge, ki so bili v zaporih v Mariboru Din 710.50; tisk razglednic Din 400. Skupaj Din 1810.50.

V blagajni je bilo dne 20. julia Din 1239.65. Sodrugi, ki so dobili v razprodajo razglednice, pozivamo, da obračunajo glede že prodanih razglednic.

## Osnovni temelji USSR.

(Nadaljevanje.)

V svojem članku »Pomen denarja sedaj in po popolni zmagi socializma« piše Lenin: »Prišel je čas, ko je za našo revolucijo nastopila popolnoma nova potreba, da krenemo na pot splošnih, previdnih, »reformističnih« metod na polju našega gospodarskega dela.« Znano premirje v Brest-Lit